

Veteraner er stærke til at samarbejde på tværs og tænke i enheder.

Helene Djursø

VELKOMMEN HJEM:

"SAMFUNDET GÅR GLIP AF ET KÆMPE POTENTIALE, FORDI MAN IKKE VED, HVAD VETERANER KAN"

Stifter af "Velkommen Hjem"

Helene Djursø undrede sig over, at der stort set kun var negative historier om veteraner, og dannede sammen med en række topledere fra erhvervslivet en forening, der hjælper tidligere udsendte videre i karrieren.

AF MICHAEL ORTZ CHRISTIANSEN / FOTO: SARA SKYTTÉ

KOMPETENCER

Psyriske lidelser og afskudte arme og ben.

Historierne om veteraner er ofte menneskelige tragedier, og de 10 procent (ifølge ISAF 7-rapporten "Efter Afghanistan - rapport over soldaters psykiske velbefindende to et halvt år efter hjemkomst") af de tidligere udsendte, som ifølge Veterancentret vender hjem med PTSD-lignende symptomer (posttraumatisk stress-syndrom), fylder meget i medierne.

Det skal de også, understreger Helene Djursø, der er initiativtager til foreningen "Velkommen Hjem". For det er vigtigt. Men hvad med alle de andre veteraner, tænkte Helene Djursø i 2015, da hun sammen med syv virksomheder besluttede sig for at begynde det pilotprojekt, der året efter blev til "Velkommen Hjem".

"Jeg tænkte, at der også måtte være en masse styrker hos veteranerne med alt det, de har prø-

vet. Og at samfundet går glip af et kæmpe potentiale, fordi man ikke ved, hvad de kan," siger hun.

Mentorhjælp

Pilotprojektet bekræftede hende og samarbejdspartnerne i, at de kunne hjælpe, og at der var et behov hos de veteraner, som søgte et nyt arbejdsliv i det civile.

Så Thomas Woldbye fra Københavns Lufthavn, Søren Henriksen fra KMD og Peter Mogensen fra tænketanken Kraka, der nu udgør bestyrelsen i "Velkommen Hjem", besluttede sammen med Helene Djursø at gøre projektet mere permanent. Og ikke kun for soldaternes skyld.

"Veteraner kan varetage lige så mange poster i en virksomhed, som alle mulige andre kan," siger Helene Djursø.

Foreningen tilbyder et todages kursusforløb med individuel afklaring og oversættelse af de militære kompetencer og efterfølgende mentorhjælp leveret af samarbejdspartnerne.

Jens Peter Udsholt er rådgivningschef i PFA Pension og en af mentorerne.

"Vi tilbyder støtte og erfaring til at lede veteranerne videre til et job, som passer dem. Vi bygger en bro til det netværk og den verden, som veteranerne ikke har været en del af," siger Jens Peter Udsholt.

Alle mand skal med

Veteranerne har, oplever han, brug for hjælp til at oversætte de militære kompetencer.

"Forsvaret er én stor familie, hvor alle kender hinandens kompetencer. Så der er ikke brug for at fortælle, hvad man står for. Den viden har man ikke i det civile," siger Jens Peter Udsholt.

Rådgivningschefen har via sine egne mentorforløb erfaret, at veteranerne kommer ud af Forsvaret med kompetencer, som kan bruges i det civile erhvervsliv, når det først forstås, hvad veteranerne kommer med.

"Veteraner er stærke til at samarbejde på tværs og tænke i enhe-

der. I det civile kan det ofte handle om at nå egne mål, men veteraner kommer med nogle menneskelige egenskaber, der handler om at få alle mand med over målstregen, hvilket er godt, når en proces skal styres, og en vare skal leveres," siger Jens Peter Udsholt.

Skelner ikke

"Velkommen Hjem" er ikke sat i verden for at hjælpe traumatiserede veteraner. De er velkomne, men det er ikke formålet med foreningen, understreger Helene Djursø. Og der bliver stillet de samme krav til veteranerne, PTSD eller ej.

"Det store spørgsmål er, om veteranen er i stand til at bestride et job på almindelige vilkår," siger hun. Hvis han eller hun er det, så kan "Velkommen Hjem" godt hjælpe, mener Jens Peter Udsholt.

Projektet sikrer, at de, der vil videre, kommer videre. Man behøver ikke at blive pensioneret i Forsvaret, bare fordi man begynder der som 18-årig. ■

VELKOMMEN HJEM

Er stiftet af de tre nuværende bestyrelsesmedlemmer samt Helene Djursø, der i øvrigt har skrevet bøger om social ansvarlighed og offentligt-private partnerskaber.

Hjælper veteraner med skiftet fra Forsvaret til det civile erhvervsliv.

Samarbejder med cirka 20 virksomheder, som leverer mentorhjælp til veteranerne.

Foreningen er finansieret af samarbejdspartnerne og flere fonde.

Ved udgangen af 2018 vil "Velkommen Hjem" have hjulpet cirka 200 veteraner, hvoraf cirka 80 procent er kommet i arbejde.

Bogen "At navigere i ukendt terræn" om erfaringerne i "Velkommen Hjem" er netop udkommet.

Læs mere på velkommenhjem.net

"DER ER EN ENKELT, DER HAR SPURGT, OM JEG HAR PTSD"

Veteranen Jon Sarring er blevet mødt med meget personlige spørgsmål og heldigvis også et mentorforløb på sin vej fra Forsvaret til det civile erhvervsliv.

AF MICHAEL ØRTZ CHRISTIANSEN / FOTO: SARA SKYTTE

CIVILSK Ordet "veteran" skaber nogle associationer, der ikke altid er til ens fordel, når man rent faktisk er veteran og sidder til en jobsamtale.

"Det er lige før, man kan se, hvad de sidder og tænker," siger 34-årige Jon Sarring, der har været udsendt to gange. Og så kommer spørgsmålene: Har du været til psykolog? Hvordan har din familie det?

"Der er en enkelt, der har spurgt, om jeg har PTSD (posttraumatisk stresssyndrom, red.), fortæller Jon Sarring. Hvad svarede du?"

"Jeg svarede høfligt, at det har jeg ikke, og forklarede så, at langt de fleste veteraner kommer styrkede hjem fra udsendelse."

Styrket hjem

Jon Sarring understreger, at han ikke vil tale det faktum ned, at der kommer soldater hjem fra udsendelse med sår på krop og sjæl. Men personligt føler han sig styrket.

Den tidligere sergent forlod Forsvaret, fordi han ikke længere kunne forene livet med kæreste og to børn med endnu en udsendelse. De havde allerede undværet ham i alt for lang tid, da sønnen var nyfødt, og far tog til Afghanistan.

Tanken om et farvel til Forsvaret havde plantet sig i Jon Sarring nogle år inden afskeden, så han brugte sin opsparede uddannelse til at tage enkeltfag på HF og senere HD-grunduddannelsen på Copenhagen Business School (CBS). Så var broen til det civile bygget, troede Jon Sarring.

"Jeg havde måske en lidt naiv tanke om, at mulighederne stod åbne, når jeg havde eksamenspapirerne. Så kunne jeg netværke mig til resten, tænkte jeg. Så nemt var det ikke."

"Civilsk"

Nej, for hvordan forklarer man en virksomhed, hvad det er for nogle styrker, man tager med hjem fra Kosovo, Afghanistan og knap 11 år i Forsvaret? Jon Sarring havde brug for hjælp til at oversætte sine kompetencer.

"Det er faktisk meget simple ting, men ting, som vi fra Forsvaret ikke tænker på. Da jeg skrev mit CV, skrev jeg gruppefører eller sektionsleder, hvor jeg skulle have skrevet teamleder," siger Jon Sarring.

Var du bange for, at du ikke kunne bruges i det civile?

"Nej, men jeg var bange for, at jeg ikke kunne finde vejen derhen. Jeg var klar over, at jeg havde nogle kompetencer, som kunne bruges. Problemet var, at der blev spurgt meget ind til dem, og

Problemet var, at der blev spurgt meget ind til dem (kompetencer), og at jeg ikke kunne forklare det på 'civilsk'.

Jon Sarring, Veteran

at jeg ikke kunne forklare det på 'civilsk'," siger Jon Sarring.

Mentorhjælp

Han tog i februar 2017 kontakt til foreningen "Velkommen Hjem", der hjælper veteraner med overgangen til det civile. Det blev starten på et mentorforløb, som blandt andet gjorde Jon Sarring mere bevidst om, hvilke militære kompetencer han kan bruge i det civile. 10-15 ansøgninger, en række kaffemøder og godt 10 måneder senere fik Jon Sarring arbejde i en finsk IT-virksomhed. Især mentorforløbet har hjulpet ham på vej, understreger han.

"Der er ingen, der får et job eller netværk forærende. Det hele er drevet af personen selv, men hver gang, jeg har brug for sparring, har jeg en mentor, jeg kan ringe til." ■

JON SARRING

2018 - :
Customer succes manager, Tieto Danmark

2013 - 2017:
Livgarden

2011 - 2013:
Jydske Dragonregiment, udsendt til Afghanistan

2010 - 2010:
Protection team, Jægerkorpsen

2009 - 2010:
Sales Manager, Sportmaster

2007 - 2009:
Livgarden

2006 - 2007:
Sergentskole

2004 - 2006:
Butikschef, Outdoor-forretning

2003 - 2004:
Konstabel, Gardehusarregimentet, udsendt til Kosovo

2002 - 2003:
Værnepligtig, Gardehusarregimentet

De fleste soldater kan arbejde selvstændigt, handle under pres og har en analytisk tilgang til tingene.

Mads Fejrskov, veteran

MENTOR HJALP MADS UD AF VAKUUM EFTER KRIGEN

Da Mads Fejrskov blev skudt, sendte det ham ud i en lang afklaringsproces, som endte, hvor han ikke længere troede, det var muligt at komme hen.

AF MICHAEL ØRTZ CHRISTIANSEN / FOTO: SARA SKYTTE

REDDER Kun tre uger efter, at Mads Fejrskov fik studentereksamen i 2008, trak han i trøjen.

Derefter gik det slag i slag med udsendelse, uddannelse, en udsendelse mere og en karriere, der kunne fortsætte i længere tid i Forsvaret. Hvis ikke den skulle det, så havde Mads Fejrskov en plan.

"Jeg har altid tænkt, at jeg skulle være ambulanceredder, når jeg var færdig med Forsvaret," siger Mads Fejrskov godt 10 år efter, at han begyndte sin værnepligt.

Den plan så ud til at blive ødelagt, da han blev skudt i venstre hånd i Afghanistan. Håndrodsknogler gik i stykker, og nerverne i hånden blev beskadiget.

Vakuum

Skaderne betød, at Mads Fejrskov ikke længere kunne sendes i felten.

Årene efter stod på operationer og genoptræning, indtil Mads Fejrskov i 2014 fandt ud af, at han ikke kunne fortsætte i Forsvaret.

"Jeg troede ikke længere, at jeg kunne blive ambulanceredder på grund af skaderne i hånden, så jeg vidste ikke, hvilken retning jeg skulle gå i. Jeg stod i et vakuum efter krigen uden at vide, hvad der skulle ske," siger Mads Fejrskov.

Den unge veteran blev i Forsvaret og var med til at uddanne andre soldater, mens han prøvede at finde ud af, hvad han skulle.

Dysekanon eller analyse

Mads Fejrskov savnede hjælp til afklaring. Til at finde ud af, hvad han ville, men også til at finde ud af, hvilke kompetencer han kunne bruge i det civile.

Den hjælp fandt han i foreningen "Velkommen Hjem", der i begyndelsen af 2016 så småt var gået i gang med arbejdet med at lette overgangen til det civile erhvervsliv for veteraner.

Han kom med i foreningens pilotprojekt med et afklarende kick-off

og et efterfølgende mentorforløb.

"Jeg lærte at fjerne fokus fra de konkrete kompetencer, såsom at jeg kan skyde med dysekanon eller samle maskingevær, for i stedet at fokusere på min personlige profil," siger Mads Fejrskov.

"De fleste soldater kan arbejde selvstændigt, handle under pres og har en analytisk tilgang til tingene," fortsætter han.

Falck-mentor

"Velkommen Hjem" pegede Mads Fejrskov i retning af, hvor han kunne gøre gavn i det civile, og i retning af en mentor, som har hjulpet ham ind i det, som, han troede, var lukket land.

"Jeg fik en mentor fra Falck, der vejledte mig i forhold til rekrutteringsprocessen og de fysiske test på ambulanceredderuddannelsen," fortæller Mads Fejrskov.

Testen blev klar, og den 1. juni 2017 begyndte han som ambulanceredderlev. Et job, der ifølge Mads Fejrskov har mange ligheder med de opgaver, han udførte under sine udsendelser. Og så alligevel ikke helt.

"Lige meget hvad jeg står i, så har jeg oplevet noget, der er værre." ■

MADS FEJRSKOV

2017-:
Ambulanceredderlev,
Falck

2012-2017:
Instruktør, panserbataljonen
Jydske Dragonregiment

2010-2012:
Teamleder, panserbataljonen
Afghanistan / ISAF 12

2009-2010:
Teamleder, uddannelsesbataljonen
Kosovo / KFOR 21

2008-2009:
Værnepligt,
Jydske Dragonregiment